

UREDNIŠTVO
IN UPRAVNIŠTVO
JE V LJUBLJANI

—

POSAMEZNE
ŠTEVILKE PO 10
VINARJEV.

NOVA DOBA

NAROČNINA ZA
CELO LETO 8 K,
ZA POL LETA 4 K,
ZA ČETRT LETA
2 K.

V LJUBLJANI S
POŠILJANJEM NA
DOM ISTE CENE.

GLASILO SLOVENSKE GOSPODARSKE STRANKE.

IZHAJA VSAKO SREDO IN SOBOTO. — ZA OZVANILA SE PLAČUJE OD TROSTOPNE PETIT-VRSTE PO 15 H, ČE SE OZVANILA TISKA ENKRAT, PO 12 H, ČE SE TISKA DVAKRAT IN PO 9 H, ČE SE TISKA TRIKRAT ALI VEČKRAT. — DOPISE IZVOLITE FRANKOVATI. — ROKOPISOV NE VRAČAMO. — NA NAROČBE BREZ ISTODOBNE VPOŠILJATVE NAROČNINE SE NE OZIRAMO. — UPRAVNIŠTVU BLAGOVOLITE POŠILJATI NAROČNINE, REKLAMACIJE, OZVANILA, T. J. ADMINISTRATIVNE STVARI.

Boj sistemu!

Pri nas sicer vsak politikuje, vsak ima pripravljene cel koš nasvetov in predlogov, kako bi bilo uravnati boljše politično delo, vsak pozna napake dosedanjega, a vendar je ravno pri nas težko pripraviti ljudi do kakega odločilnega koraka, do resne, v dejanjih se javljajoče volje, ki naj bi merila do izboljšanja dosedanjih razmer. Posebno v vrstah naprednih Slovencev nahajamo le malo moč, ki bi smatrali politiko za resno, požrtvovalno in neumorno delo, katero mora zasledovati jasne in natanko začrtane cilje. Ker tudi med v o d i l n i m i p o l i t i k i napredne stranke že daljšo dobo let ni bilo nič boljše, je umevno, da je napredna politika le životarila od dne do dne, da je bila ves čas le neka flikarija za silo, da se je celo omejilo politično delo le na gotove prilike, kakor so to volitve, izgube v naši narodni posesti, nameravane spremembe zakonov itd. Če pa ni bilo nič takega na dnevnem redu, je politično delo v naprednih vrstah mirovalo, in voditelji so z zadovoljnostjo počivali. Umevno jo potem tudi, da so našli veliki dogodki naše voditelje nepripravljene in je že vsled tega bilo nemogoče, pričakovati od njih kakega posebnega uspeha. Ker so začeli izrabljati potem naši voditelji svoja odločilna mesta namesto v uspešno delo za javnost, v svoje osebne ali strankarske namene, ker so s svojo protekcijo ustvarili okoli sebe krog brezpogojnih pripadnikov in z zlorabo svoje moči odvrnili vse one, ki bi se upali nasprotovati ali pa, ki bi zahtevali od njih resnega dela v prid javnosti, nastal je sistem, v katerega se je korupcija globoko zajedla. Ta sistem je sedaj glavna ovira, da ne pride pri nas socialen duh časa do nikake veljave, da tudi v narodnem oziru kulturno in gospodarsko vedno zaostajamo, ker ravno sistem brani modernemu umu, delavnim in sposobnim možem priti do veljave, štiti pa ne glede na njih sposobnost in delavnost vse one, ki so po svoji osebi člani sistema ali pa vsaj familiarno zvezani z njim. Umevno je tudi, da mora obstajati sistem iz skrajno konservativnih elementov, ki si nič drugega ne želijo, kakor da bi še naprej tako lepo ostali pri polnih jaslih, brez posebnega napora in lepo na varnem.

Ze davnej smo napovedali temu sistemu boj, ker v njem vidimo glavno oviro, da napredna ideja pri nas vedno bolj propada. Boj sistemu je mogoče le, ako se borimo proti njegovim reprezentantom; uspešen je le, ako padejo oni.

Glavni reprezentant tega sistema je pač od nekaj dr. Tavčar; lahko trdimo, da tvarka njegovo vodstvo glaven kontingent v oni klik, ki je pri nas vzela v zakup narodno-napredno idejo; v njej je večina takih, ki so po ožjem ali daljšem sorodstvu zvezani z dr. Tavčarjevo osebo. Tako je nastalo polagoma nezno stanje, da se je koncentrirala vsa politična in gospodarska moč napredne stranke skoraj izključno v dr. Tavčarjevi dinastiji; naprednjake — v mislih imamo tu pripadnike napredne ideje — potrebovala je gospodujoča klika samo za časa volitev, zato se pa tudi drugače ni nikdar brigala zanje. Vedno in vedno zopet so se dali kratkovidni naši naprednjaki vjeti na klice: napredna ideja je v nevarnosti, v resnici se je pa šlo samo zato, da ostane nadvlada pri dinastiji, in v resnici imela je ravno od tega dejstva napredna ideja največjo škodo.

V stranki sami so se že davno pojavljali glasovi opozicije proti tej samovladi in proti njenemu terorizmu; javljali so se glasovi, ki so povdarjali potrebo preosnove stranke v smislu demokratizma. Toda tu opozicija ni nastopila nikdar skupno in odločno, zato je tudi skoraj vedno v odločilnih trenutkih utihnila ali pa podlegla. Edino Hribarjeva državnozbornska kandidatura je nekaka zmaga te opozicije, to pa tudi ne zaradi njene moči ali odločnosti, temveč zaradi strahu, ki so ga imeli zastopniki klike, ker so čutili, da se majoje tla pod celo stavbo, ker se niso upali zmagati s kako svojo osebo.

Hribar je zmagal z glasovi vseh naprednih volilcev in s pomočjo bogatih gospodarskih sredstev, ki so bili in so stranki na razpolago. Sedaj so pričakovali napredni opozicionarci sistema boljših časov, upali so na preosnovo, toda varali so se. Hribar je ostal pri vsej svojej marljivosti in nedosežni agilitnosti sam; ni imel ljudi, ki bi šli za njim.

Ker pa je bil tudi oficijelen zastopnik ne samo nekaterih nasprotnikov našega koruptnega sistema, temveč tudi sistema samega, nakopal si je nasprotstvo vseh zunanjih protivnikov sistema, nakopal si je tudi celo odgovornost za ta sistem. Le zato je bila njegova politika brezuspešna in zato so imeli njegovi politični nasprotniki lahko stališče.

Ko bi Hribar organiziral opozicijo v stranki, ko bi z neusmiljeno roko prevzel boj vladajočemu sistemu, ko bi

zbral okolu sebe novih, modernejših in sposobnejših moči, bil bi sistem danes že strt, a narodno-napredna stranka stala bi tu preporejena v novi moči. Odgovornosti za grehe in korupcije v prejšnjem sistemu ne bi več imela na sebi, ne izgubljala bi več dan na dan najboljših in najspodobnejših delavcev, ki so po dosedanjih razmerah naravnost primorani, vstopiti v kako drugo stranko.

Hribar se je za svojo osebo sicer trudil in delal, tega potrebnega koraka v rešitev narodno-napredne stranke pa ni storil; zato pa je sedaj zopet zmagala klika in kandidat narodno-napredne stranke v napredni Ljubljani postal je glaven reprezentant te nazadnjaške klike: dr. Ivan Tavčar. Reakcija v stranki je torej zmagala, v prvi vrsti v škodo stranke same.

Z dr. Trillerjem se pač ne bomo dolgo mudili: Njegova izvolitev je tudi za našo vladajočo kliko kaj malo pomembna.

Gre tu samo za dr. Tavčarja, z njim stoji in pade cela koruptna skozi in skozi gnila stavba. Na naprednjakih je sedaj, da uvidijo potrebo zmage nad kliko, ker le potem je misliti na preporeč narodno-napredne stranke. Star sistem mora se zrušiti popolnoma, na njega mesto morastopiti nov, skozi in skozi demokratičen sistem. Kdor pa gre v boj za star sistem, je nazadnjak in najsi potemtisočkrat pridevlje ime naprednjaka!

Volilno gibanje.

(Iz velikolaškega sodnega okraja.)

Pretekli teden je naše klerikalce obhajala zona. Kar zaječalo je med njimi, ko so doznali, da priredi S. G. S. v nedeljo, 16. t. m. shod pri „Padarju“ v Vel. Laščah in da bo govoril na njem povsod že znani ljudski tribun Ivan Bus. Ime njegovo je šlo od ust do ust, kolovodjem pa je spravilo možgane v hitro delovanje.

Jeli so bobnati po celem sodnem okraju. Jaklič se je v svoji veliki skrbi in še večjem strahu za mandatek dva dni vozil okrog, in res so zgnali skup vse svoje drage, kar leze ino gre.

Toda gotovo je bila tretjina nevolilcev. Videti je bilo fantičev, ki so pred dvema leti bili še šolarji. Pripeljalo se je cele vozove Robarjev in fanatizovanih Dobropoljcev z obema duhovnikoma na čelu (župnik Zabukovec in kaplan Baloh).

LISTEK.

Oton Lah.

(Dalje.)

Lah se ni dal zmotiti.

„Da si cinik, mi je davno znano... Glej, jaz pa verujem. Verujem, bogme da. To se pravi, v drugem in čisto nekrščanskem zmislu. Čuj! Ko gledam takole očeta in otroke, sem do zagrizenosti prepričan, da so eno. Oziroma ne: v otroku je kos očeta, nekakšen indefinibil, rekel bi cvet njegove materije, snov v najbolj zračnem pomenu besede. In oče mora čutiti, da ta del njegove celote, ki živi zunaj njega, v otroku, ne pogine z roditeljem, temveč da živi, živi, živi dalje, brez konca, od človeka do človeka, in da blisk iz neba ne more ubiti. Kaj praviš ti?“

„Mogoče. Verjetno je vsaj...“

„Ne le beraško mogoče, ne le vagabundska verjetnost, marveč gotovost je in sama živa resnica. Saj čutim jaz sam, da diha v meni kos očeta; fizično čutim očeta v sebi. In seveda tudi mater ravnotako.“

Inženir Lah se je bil razgrel in je tolkel s členki desnice po mizi.

„No, naposled,“ se je vdal Bernardi, „priznavam ti, da sem tudi jaz že mislil tako. Ti hočeš menda reči, da živimo v potomcih neskončno življenje? Lepa misel...“

„Tako je. In na ta način nam je dosežna vsa sreča na svetu. V naši neumrljivosti! Pomisli: kakor odrešenje, kakor izveličanje po smrti in kakor plačilo za trud življenja se zdi človeku, če bi mogel — če bi imel otroka in bi mu dal vse, česar je sam pogrešal, vzgojil v njegovi duši vse sposobnosti, ki se v očetu niso razvile, in vse sile, ki jih je sam prekasno spoznal. To bi bila sprava z usodo...“

„Ali nemara zmaga nad njo. To hočejo pač vsi dobri očetje; tisti pa, ki doseže ta cilj, ali ki vsaj ve, da ga je dosegel, je potolažen nad vso lastno nesrečo.“

„Ti brščas ne moreš tožiti o lastni nesreči!“ je mahoma vzkliknil inženir Lah z neprijetnim poudarkom. Ves rdeč je bil v obraz.

Bernardi se je obrnil v stran in je nervozno zakašljajal. Ko je dvignil pogled do zrcala, se je videl bledega; prestrašil se je hude vesti, ki je bila v njegovih očeh.

„Saj nisem hotel reči. Pravzaprav — ne!“ je nadaljeval z navadnim glasom, naslajajoč se nad blagovžnostjo lastnih besed, „— pravzaprav sem srečen človek; srečen ravno zaradi svojega velikega prepričanja, da stopam proti cilju, ki govoriš o njem.“

„Stopaj!“ je dejal inženir z zamolklim posmehom. „Stopaj ti, ki moreš. Ti, ki imaš kam postaviti svoj cilj! Jaz ne; jaz nimam ničesar. In včasih se mi hoče: tako strašno se mi hoče otroka, da bi škripal z zobmi in jokal kot baba...“

Bridek in žalosten je postal njegov glas. Slonel je s komolcem na divanu; prsi so se mu dvigale in roka je nemirno rila po črni bradi. Državni pravdnik je gledal skozi okno, kakor v zadregi; od časa do časa je potresel desno koleno.

„Ko bi bila Vera živela...“ je zamrmral Lah sam sebi, napol v sanjah.

Silhueta Bernardija se je zdrznila. Čul ga je bil.

Tisti hip je nekaj čudnega šinilo v inženirja. Planil je kvišku, udaril je po mizi, zgrabil se je za prsi; hripav in raztrgan je bil njegov glas.

„Ne! In vendar ti nisem odpustil... Zdaj čutim, da ti nisem: sovražim te, zaklal bi te, kakor zver!“ je zaklical tako strašno tiho, da je bila soba naenkrat polna trepetov. „Tebi strahopetu da bi odpustil! Ali veš, kdaj bi mogel pozabiti, kar si mi storil? Takrat, ko bi videl, da si krepak: da si izmed tistih lepih zločincev, ki se jih bojimo. Da si Napoleon ali Borgia! Pa ti si pes, gnusna krastača si, zajec Bazkolnikov, hahaha... Ubijal si, toda

Že pred pričetkom zborovanja je bilo videti črne oblake bližajoče se nevihte: „Živio Jaklič in mi!“ (ubogi Bartol, še tvojega imena ne vedo tvoji volilci!) „Maščevanje za razbiti Šusteršičev shod pred 4 leti v Ribnici.“ Kako vneti so bili „gospodje“ za čim obilnejše obiskani shod, naj osvetljuje tale slučaj, za sedanje politične razmere precej aktualen: Ob pričetku krščanskega nauka pop. ob pol 2. — shod je bil napovedan ob 2. — pride favovski sel v gostilno k „Lenčku“, kjer je bilo dosti primerno poučenih pristašev S. L. S., z naročilom: „Danes ni treba iti v cerkev, le pojte na shod, da ne zamudite!“

Rus je hitro spoznal situacijo. Toda bojzani on ne pozna. Saj ima ravno namen, klerikalcem, odnosno liberalcem odpirati oči. S krepkimi, vznešenimi besedami in le njemu lastno energijo si je hitro znal pridobiti respekta, da so dresirani devičarji kar zazijali, češ, s tem pa ni dobro hruške peč.

V imenu S. G. S. otvori shod Ivan Rus točno ob napovedanem času. Prosi, da se voli predsednika. K besedi se oglasi domačin Val. Zadnik. Ta pravi: „Zdi se mi pravično, da z ozirom na to, ker se shod vrši na tleh velikolaške občine, volimo predsednikom navzočega podžupana te/občine, ki je kmet in obrtnik in izobražen mož, g. Iv. Puceljna, nakar precej za njim predlaga neki duhovnik Antona Skulja iz Griča. In takoj se oglasi jih sto: Skulj, živio!“

Razsodni in zreli možje, katerih marsikateri simpatizira s S. G. S., in katerih je bilo gotovo do 100 na shodu, videč, da se bo shod vršil pod nadzorstvom treh duhovnikov in pod strahovanjem dobrepoljskih maščevanja željnih hujskačev, so postali pasivni ter nemo prisostvovali nadaljnjim dogodkom, ki so zanimivi že vsled tega, ker z bengalično lučjo osvetljujejo strahovanje kolovodij klerikalcev, s katerim nastopajo na političnih shodih, ob vrli pomoči prvih kričačev.

Podpredsednikom se izvoli pos. Iv. Dolšina, zapisnikarjem pa na ironični predlog kolovodij, ki so ga pa manjvredni smatrali za resničnega, g. nadučitelj Fr. Štefanačič. Ta se sprva brani, kasneje vendar vgrizne v kislo jabolko ter se vsede na odkazani prostor.

Predsednik: Današnji shod je pravzaprav odveč za nas, ker mi že imamo svoja kandidata. Vendar da se čuje tudi drugi zvon, dam besedo g. Rusu.

Rus: „Morda ni 5 mož med vami, ki bi bili mogočega prepričanja, vendar sem prišel med vas s tovarišem Merharjem, ker smatram za svojo dolžnost, da se vam predstavim.“

Pustite mi govoriti ter me mirno poslušajte. Ne priporočam se nikomur, še manj vsiljujem. — Nato začne pripovedovati o preporodu v ribniški dolini. „Tam doli so se uprli ljudje, ker je klerikalna stranka veliko obetala, otvorila in spolnila pa nič.“ (Hrupni ugovori od kaplanov, za njimi od privržencev.)

Rus nadaljuje, govori krasno o osamosvojitvi ter potrdi, da pri S. L. S. kmečka pravica ne bo prišla do veljave. (Ko slišijo kaplana: Ni res! je šlo kot odmev po gozdu.)

Rus: „Kakšne koristi imate od S. L. S.?“

Kaplani: Časopise vprašajte. Klici: Ven ž njim. Predsednik pomiri.

Rus: „S. L. S. je po Jakliču na shodu v Loškem potoku obljubila, da se meja proti Srbiji zapre. Pa je odprta, vsaj v par dneh se odpre.“ (Velikanski ugovori najprej od duhovnikov, potem od drugih.)

Predsednik stopi na stol ter zagrmí na ves glas: Če bo Srbija odprta, bodo liberalci krivi.

„Liberalci! Liberalci!“ odmeva po dvorani.

Daljši premor.

nisi najpoprej zadavil svoje hlapčevske vesti: peče te in te žre, kakor kmeta krivoprisežnika! Fej!“

Državni pravdnik se je obrnil. Velike so bile njegove oči, ustnice so mu drgetale v grozi. Sklenil je roke: „Lah, nikari! Naj bo pozabljeno in pokopano, naj spe mrtvi v miru. Ne kliči jih čez dvajset let...“

„Mrtvi ne umrjejo nikdar; umirajo le živi!“ je izpregovoril Lah po kratkem molku, in glas se mu je tresel od sovraštva. „Mrtvi žive in molče; pa pride ura, ko se oglase umorjeni, ko vstanejo in sami more! O, jaz bi se te bal, mesto da se bojiš ti mene, ako bi videl, da si sam pozabil, izbrisal in izpljunil... Toda tvoj greh te žre, in zato je greh, ker peče tebe, ne zato, ker je meni otroval življenje...“

„Tudi jaz sem ga že pozabil“, se je oglašil Bernardi s prisiljenim cinizmom. „Zakaj me spominjaš naaj, ko si mi ga odpustil?“

„Odpustil, hahaha! Morda sem ti ga odpustil, ker sem imel ravno tisti čas vso glavo polno tolstojske filozofije. Ali morda zaradi drugih reči? Morda zato, ker sem sam prešestoval, hahaha... Tudi ubijal sem, dragi moj, le poslušaj: živega človeka sem ubil... Doli v Sudanu, ko smo gradili železnico... Zamorec je bil, moj sluga Abdula; zajutrek mi je prinesel v šotor, ko sem ležal še v postelji.“

(Sledi.)

Rus nadaljuje: „S. L. S. tudi ni narodna. Danes je sklenila zvezo z dr. Egerjem.“ (Zopet šum in hrup.) „Zakaj se daste izigravati od nje?“

Nastane vrišč in krič. Klici: Dol ž njim! Ven ž njim!

Rus se smehlja in pomaga sam klicati: „Ven z Rusom.“ Bodi konstatirano: Skoro vedno so prišli ugovori od duhovnikov. Ko jih je naučena množica slišala, zlasti ona iz dobrepoljske fare, je ponavljala iste besede.

Neustrašeni junak nadaljuje govor. Očita poslancem pridobljenih 7000 K letnih (Kaplan Baloh: Od česa naj pa živijo?), zanj ne eksistira ne liberalcev, ne klerikalcev, nego slovenski gospodar. Pohvali kako vro se je delalo na podlagi teh načel v njegovi občini ter začne o volitvah:

„Današnje volitve so v znamenju kimanja.“ (Zopet hrupni ugovori po starem receptu.)

Ko hoče še utemeljevati, da klerikalna stranka ni ne katoliška in ne narodna, nastane zopet tak velikanski hrup, da rajši konča svoj govor.

Nato so govorili vsi trije duhovniki: kaplan Baloh, župnih Zabukovec in kaplan Mat. Kozelj.

Kaplan Baloh je slavil S. L. S. ter jo duhovito (!) primerjal mali Japonski, ki je premagala velikana Ruso. Na njihove govore se bomo prilično še vrnili. Za danes bodi omenjeno le, da sta dva završila svoja govora s krasnim in vznesenim pesniškim zanosom.

Baloh je končal: „Nace ima dolge tace, Rus pa dolgnus!“

Kozelj pa je govoril nekaj o pol ptiču in pol miši. Merhar ni hotel govoriti v taki situaciji.

Klerikalci so s tem shodom pokazali, da vladajo le s strahovanjem, mirne in stvarne besede ne smejo slišati iz nasprotniških ust.

Vse polno mož nam je po shodu prav dalo, na shodu si pa ne upajo črhnuti, ker je takoj vsak liberalcev, če bi ugovarjal kaplanu.

Zvečer je bil shod v Turjaku, ki se je pa vršil prav mirno in se prav dobro obnesel.

Politični pregled.

Ustava za Bosno in Hercegovino.

Sarajevo, 17. februarja. Tukajšnji listi poročajo, da se bode v jubilejskem letu objavil statut bodočega bosansko-hercegoveškega deželnega zbora. Isti bode štel po načrtu, ki se je izdelal v skupnem finančnem ministrstvu, 180 članov in sicer 46 virilistov in 94 izvoljenih poslancev. Vlada je že na delu, da sestavi iz znanih elementov Hrvatov, Srbov in Mohamedancev konservativno vladno večino in upa na večino 50 glasov.

Volitve v Hrvatski.

Zagreb, 18. februarja. Posebna izdaja uradnega lista objavlja banov odlok na vsa županijska načelnikstva in na magistrate avtonomnih mest Zagreb, Osek, Varaždin in Zemun. V tem banovem odloku se določajo saborske volitve za trojedino kraljevino Hrvatsko, Slavonijo in Dalmacijo na 27. oziroma 28. februarja 1908.

Političen agitator — zaprt.

Zagreb, 17. februarja. Prejšnjega deželnozbornskega poslanca in vodjo srbsko-radikalne stranke Milana Czanačka so včeraj zaradi goljufije zaprli.

Iz Srbije.

Zadnje dni je več belgrajskih novin poročalo o razgovoru, ki ga je imel zastopnik Milan Gjukic, na srbskem dvoru persona gratissima, z mladoradikalnim poslancem Kostom Punotijevičem. V tem razgovoru je Gjukic izjavil, da je skupščina prisiljena, vsako trgovinsko pogodbo z Avstro-Ogrsko odobriti, ker je to baje pogoj za sprejem kralja Petra na dunajskem in petrograjskem dvoru. Potem se bode Peter baje prestolu odpovedal na korist prestolonasledniku. Ravno tako bode odstopil Pašičev kabinet, ko bode svojo nalogo izvršil. Gjukic je sicer omenjeno vest deloma dementalno, deloma oslabiti skušal, vendar je pa poslanec Timotijevič v soboto izjavil, da se je njemu nasproti Gjukic istotako izrazil kakor napram Punotijeviču. Timotijevičeva izjava je vzbudila seveda veliko senzacijo.

Vloga proti poljski razlastitveni predlogi.

Berolin, 18. februarja. 170 nemških veleposestnikov iz Poznanjskega je vložilo na prusko gosposko zbornico prošnji proti razlastitveni predlogi. Vloga se glasi: „Podpisani poznanjski nemški veleposestniki protestiramo proti nameravani protipoljski predlogi in sicer iz sledečih razlogov: 1. mi smo proti vsakemu razlastitvenemu procesu in sicer od katerekoli strani, ker mora taka naprava upropastiti sedanjo družabno obliko in državo. 2. Predlogi nasprotujemo, ker smo trdno prepričani, da se z isto ne bo nikdar doseglo razširjanje nemštva v vzhodnih pruskih markah, temveč se bodo ravno nasprotno v naših pokrajinah stalno naseljeni Nemci občutno oškodovali. V zadnji uri se ne bomo spuščali v podrobno razpravo te predloge in prosimo člane gosposke zbornice, da odklonijo predlogo v korist vzhodnih mark in cele države.“

Med podpisanimi te vloge je mnogo znanih pruskih plemenitašev, ki so po večini tudi bivši pruski častniki.

Finska.

Petrograd, 16. februarja. Finski generalni guverner Gerhard je demisioniral in je car njegovo demisijo sprejel. Njegovim naslednikom je imenovan poveljnik 22. armadnega kora konjeniški general Bekman.

Petrograd, 17. februarja. Danes se je dostavil gardi in petrograjskemu vojaškemu okraju sledeči ukaz: „Glasom Najvišjega privoljenja je vse vojaštvo petrograjskega vojaškega okraja, katero je štacionirano na Finskem, v popolno razpolago novega generalnega guvernerja Bekmana.“ Podpisan je ukaz od vrhovnega poveljnika velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča.

Ruski poslanik v Tokiju.

Petrograd, 17. februarja. Kot kandidata za novoustanovljeno poslaniško mesto v Tokiju se imenujeta: dosedanji poslanec v Bumuniji, državni svetnik pl. Giers in senator Malevski-Malevič, bivši sekcijiski načelnik v vnanjem ministrstvu. Za prvega se posebno trudi vojaška dvorna stranka.

Dogodki na Portugalskem.

Lizbona, 17. februarja. Ministrski svet pod predsedstvom kralja je trajal več ko eno uro. Kralj je podpisal več dekretov in se potem razgovarjal z ministri, katere je naprosil, da ga večkrat obiščejo. Zdravje kraljice Marije Pije se je zboljšalo.

Lizbona, 17. februarja. Pri vzprejemu odposlanstva akademije znanosti nagovoril je kralj akademijskega profesorja, republikanca Pedrozo z besedami: „Rekli mi bodete, da ste republikanec. Dobro, toda svojo domovino ravno tako ljubiti, ko jaz. V tej točki sva edina.“ Nato je povabil kralj Pedrozo, da ga večkrat obišče.

Položaj v Maroku.

Sevilla, 18. februarja. Kralj Alfonz je vsprejel vojnega ministra in se posvetoval ž njim o položaju v Maroku. Sklenilo se je, poslati v Maroko polovico lovske brigade.

Pariz, 17. februarja. Iz Rabata se poroča, da je posojilo dvainpol milijona frankov, katero je dovolila maroška državna banka na prošnjo zunanjega ministra, določeno v prvi vrsti za dovršenje elitne trupe 2000 mož, katera naj sultanu Abdul-Azisu zopet pridobi mesto Fez.

Brzjavna in telefonska poročila.

Vojni odsek avstrijske delegacije.

Dunaj, 18. februarja. V današnji seji vojnega odseka avstrijske delegacije je vojni minister Schönaich še enkrat zagotavljal, da o pogajanjih z Ogrji glede vojaških koncesij ni govora, da pa on ne more razpolagati z doličnimi pravicami krone.

Dunaj, 18. februarja. Vojni odsek avstrijske delegacije je v današnji seji vsemi proti štirim glaso-vo sprejel predlog glede zvišanja plače moštva in častnikom.

Dunaj, 18. februarja. Avstrijska delegacija bo zborovala še cel prihodnji teden.

Zahteve italijanskih dijakov.

Gradec, 18. februarja. Italijanski dijaki so imeli danes tu shod ter so zahtevali, da vlada ustanovi italijansko pravno fakulteto v Trstu, češ, da jih more samo pravna fakulteta v Trstu zadovoljiti. Zahtevali so, da vlada pripozna veljavnost izpitov v Italiji, dokler se ne ustanovi popolna italijanska univerza v Trstu.

Preprečen nameravan dinamični atentat.

Pozun, 18. februarja. Iz tukajšnje dinamične tovarne se je odposlalo 700 kg dinamita v 23 zabojih na Dunaj. Ko se je na Dunaju hotelo z južnega kolodvora pošiljatev ekspedirati dalje, zapazili so pod vozom, naloženim z dinamitom, cunjno napojeno s petroljem in ovito z vžigalno vrstico. Če bi se bilo posrečilo napadalcem zažgati vrstico, bi bila nastala velikanska katastrofa. Tako pa se je strašna nesreča še pravočasno preprečila.

Kopniški stotnik bolan.

Berolin, 18. februarja. Kopniški stotnik Vogt je nevarno obolel na prsih. Vložil je prošnjo za pomiloščenje, katero je jetniško vodstvo priporočilo. Cesar Viljem je prošnjo odklonil.

Velik požar na Eifflovm stolpu.

Pariz 18. februarja. Na postaji za brezzični brzjav na Eifflovm stolpu je nastal danes popoldne velik požar. Škode je 50.000 frankov. Postaja deluje nemoteno dalje.

Edisonov tovariš se ustrelil. Edison preprečil samomor njegove žene.

New York 18. februarja. Edisonov tovariš Ram-mollph, ki je bil 15 let desna roka Edisona, je zadnji čas postal silno melanholičen in se je danes ustrelil. Takoj, ko je Edison to izvedel, je hitel v stanovanje svojega prijatelja in je prišel ravno o pravem času, da je zadržal ženo svojega prijatelja, da ni umorila dveh svojih otročičev in sebe.

Železniška nesreča v Ameriki. 100 oseb mrtvih.

Toledo (Ohio) 18. februarja. Dva natlačeno polna osebna vlaka sta trčila skupaj. Več voz je popolnoma razbitih. 100 oseb je mrtvih; 50 pa nevarno ranjenih.

Dnevne vesti.

— „Slovenski Narod“ je prinesel v svoji zadnji številki nekako zgodovino političnega delovanja neodvisnega kandidata dr. Gregoriča. Da je v članku resnica prikrojena za trenutno porabo v volilnem boju, pač ni treba posebej povdarjati, ker jamči zato že naslov lista. Pazljiv bralec bo pa vendar uvidel, da vse, kar je vedel povedati članek, kaj malo govori v škodo kandidatu dr. Gregoriču; nasprotno, da so vse one točke, ki odgovarjajo dejstvom, prej sposobne govoriti v prilog njegovi kandidaturi. Tako zatrjuje na ves glas, da so šli zanj svoje dni naprednjaki v boj proti klerikalcem. Potem mu zopet šteje v strašno zlo, da živa popolno zaupanje Sl. Lj. Str. Očita mu, da stoji na čelu mnogim gospodarskim podjetjem. Gospode okoli „Slov. Nar.“ seveda grozno boli, da ne morejo napadati dr. Gregoriča kot strastnega strankarja, in zato imenujejo njegovo tiho gospodarsko delo, ki je imelo vedno najboljših uspehov, spletkarjenje. „Slov. Nar.“ bo moral torej vendarle rad ali nerad priznati, da imamo med Slovenci vendar le še nekaj mož, katerim strankarska strast ni nad vse in ki žrtvujejo svoje moči in svoje delo v gospodarski blagor našega naroda, ker so prišli do prepričanja, da se ravno v tem oziru pri nas premalo stori in da se gospodarsko korist pogosto žrtvuje strankarskim strastem. Da je neodvisni kandidat dr. Gregorič eden teh mož, mora mu biti le v čast. Vrhutega je pa imelo njegovo gospodarsko delo velikanske uspehe, da se jih mora vsak narodno misleč Slovenec le veseliti. Da se je njegovo delo vršilo v S. L. S., ne more njegovih zaslug nikakor kaliti. Najboljši dokaz o vrednosti njegovega dela je pa ravno neomejeno zaupanje s strani S. L. S., katero ima za dr. Gregoriča tem večjo važnost, ker je znano, da ima v stranki sami mnogo nasprotnikov zaradi svojega tihega gospodarskega dela, kojemu je vsako strankarstvo tuje. Take može imenuje „Slovenski Narod“ spletkarje!

— **Politični klovn.** Tako imenuje neki „Narodov“ dopisnjakovič gg. dr. Ravniharja in druge. Bože moj, kdo ima vendar večjo pravico do tega imena, kakor oni dr. Triller, ki je mehak kakor testo padel skup, ko mu je ljubljanski občinski svet in celo „Slovenski Narod“ dal za njegovo „profitarjo“ pošteno po grbi. Tu je igral dr. Triller pravega klouna, ki se je zvijal za svoj slavni nemškutarski čin kakor kača, če jo deneš v precep. In kaj je drugega kakor klovnstvo, če se dr. Triller, kakor na volilnem shodu trnovskega in krakovskega okraja, kaže strašanskega agrarca, ki se zavzema za ustanovitev agrarnih zadrug, na shodu v Mestnem domu bi pa najrajši vse agrarce popil na žlici vode. Dobro je gospodaril tiskarski škrat v „Slovenskem Narodu“, da se bere v njem, da sta kandidata dr. Tavčar in dr. Triller moža „neumornega nedela“; mislil je najbrž pri tem na klovnstvo. In kaj je to drugega, če se dr. Triller vstopi pred volilce in se začne bahati, da je že šest let v ljubljanskem občinskem svetu, da ni držal nikdar rok križem, da je cela 4 leta že v upravitelstvu Mestne hranilnice itd. To, to je pravo klovnstvo, in uverjeni smo, da so se Trnovčani prav dobro zabavali v tem cirkusu in navdušeno ploskali. In prav so imeli, tudi klovn je vreden pohvale, če dobro opravi svoj posel!

— **Dr. Tavčar — molči.** Pregledali smo celo Njegovo glasilo, od začetka do konca, pa — nič. In dovolj časa je imel večeraj celi dan, da bi odgovoril na našo vest o svoji „doslednosti“ napram baronu Schwarzu, katerega je v nedeljo pral na žive in mrtve, v ponedeljek pa se mušel klanjat. Da, res lepa doslednost tiči v tem velenaprednjaku. Praga slovenskega hotela „Uniona“ ne prestopi, ker je „Union“ klerikalni, po baronu Schwarzu „lakaju klerikalne stranke“, kakor ga je imenovalna shodu v nedeljo, bije z najdebelejšim kolom, a vendar mu gre častitat na baronatu, ki ga je dobil za njegovo naklonjenost klerikalcem in njegovo germanizatorično delo na Kranjskem. Prav radi verjamemo, da bo dr. Tavčar še nadalje molčal o tem dogodku.

— **Glede „vloma“ na galerijo Mestnega doma** ob priliki shoda neodvisnih kandidatov prošlo soboto, prepričani po pojasnilih iz najverodostojnejših virov, popravljamo svoje tozadevno poročilo, da smo bili napačno informirani i glede otvoritve galerije i glede motenja shoda s strani poslušalcev na galeriji. Zagotovilo se nas je, da se galerija ni odprla na po nas označenem načinu, in ravno tako tudi, da poslušalci na galeriji niso niti najmanj motili shoda. Na shod poslani razgrajalci so se porazmestili med drugim občinstvom v dvorani, in so od tamkaj skušali s svojimi medklici in svojim vpitjem onemogočiti shod. Zato tudi lojalno izjavljamo, da poslušalcev na galeriji ne zadene nikaka krivda niti v enem niti drugem pogledu.

— **All je „Sokol“ politično društvo?** „Slovenski Narod“ je v svojem nesramnem boju proti kandidaturi

dr. Ravniharja zašel na jako nevarno pot. Posebno pa je večerajšnja številka v tem oziru storila vse, kar je le mogoče, obenem pa tako očitno začela pozivljati sokolska društva, da naj se vmešavajo v politiko, da se v resnici bojimo, da ne bi to hujskanje obrodilo najnevarnejših posledic za naša sokolska društva. Sokolska društva so nepolitična društva in po zakonu jim je vsako vmešavanje v politiko zabranjeno. Kakor vsak ve, naša vlada ni najprijaznejša sokolskim društvom celo na Kranjskem ne, temmanj pa na Štajerskem, vzlic temu pa se drzne „Slov. Narod“ kazati kot oficijelno glasilo sokolskih društev in posegati v politična vprašanja. Sokolskim društvom neprijazna vlada kaj lahko pograbi to dejstvo, in posebno na Štajerskem je lahko vsled tega „Narodovega“ hujskanja največja nevarnost za obstoj sokolskih društev. Ako se res zgodi kaj takega, bo imel slovenski narod zahvaliti se za herostratsko delo glasilu dr. Tavčarjeve klike.

— **Osební napadi.** „Slovenski Narod“ predbaciva dr. Ravniharju, da v „Novi Dobi“ osebno napada svoja protikandidata ter pravi, da mu ne bo sledil na to polje. V „Novi Dobi“ ni bilo niti najmanjšega napada niti na dr. Tavčarja, niti dr. Trillerja kot zasebnika; vse kar se je pisalo, ju tiče edinole kot politika. Vse drugače pa pri „Narodu“. Vsi napadi na dr. Ravniharja gredo v prvi vrsti za tem, oskruniti mu njegovo osebno čast, njegovo čast kot Sokolu, kot starosti „Sokolske Zveze“. Ne v političnem, temveč v onem javnem življenju, v katerem nastopa dr. Ravnihar kot zasebnik, ne kot politik, ga hoče „Slov. Narod“ uničiti. In taki nesramni napadi, vsa ta podla sumničenja, to so osebni napadi, kakor bi se jih sicer sramoval vsak, kdor ima le količkaj poštenja v sebi, samo ne „Slovenski Narod“.

— **Izjava.** Z ozirom na notico v večerajšnjem „Slov. Narodu“ pod naslovom „Ali je res?“ izjavljam sledeče: Stojčič že od prvega početka na stališču, da ima biti Slovenska Gospodarska Stranka — agrarna stranka, sem bil vedno za to, da stranka v mestih ne postavi kandidatov. Ker je bil pa izvrševalni odbor S. G. S. sklenil v Ljubljani kandidirati dr. Ravniharja, bom seveda njega volil. — Dr. Lavrenčič. — S to izjavo ovržena je prva trditev v gori omenjeni notici „Slov. Naroda“. Drugo trditev pa najbolje postavlja na laž dejstvo, da je velikolaško-ribniški naš kandidat g. Rus v nedeljo priredil v Velikih Laščah pod malo vabljivimi okoliščinami volilen shod, kljub temu, da je po trditvi „Naroda“ že v četrtek vedel za Ravniharjevo kandidaturo.

— **Telegrami** so najnovejše sredstvo dičnih kandidatov dr. Tavčarja in revne njegove sence dr. Trillerja. Če ne ravno njih, pa vsaj tistega „štamtiša“, ki dela s srečno svojo roko liberalno politiko. Enkrat se telegrafira na cesarski Dunaj, naj vendar visoka centralna vlada, ministristvo, parlament in morda celo velesile preprečijo, da se ne bo volilo v — „Unionu“, tako sila važno je to vlekulturno vprašanje za prospehi slovenskega naroda. Drugič se zopet brzojavlja, naj vendar velesile prepovedo kandidaturo okrajnemu glavarju pl. Deteli. In kdo smeši na tak bedasti, otročji način deželo pred celim svetom? Ne naši liberalci — ampak tista klika, katero še vedno v svojem vodstvu trpe, mesto da bi jo pogнали že davno na vse štiri konce sveta, če bi jim bilo res kaj na napredku njihove stranke, in če bi res umeli, kaj je svobodomiselnost in prosvetljenost. Kajti najdejo se nazadnjaki, ki branijo ljudstvu, da ne bi prišlo do njegovih pravic! Najdejo se, ki odrekajo uradnikom aktivno volilno pravico; ali da bi se našel resen politik, ki bi državnim uslužbenecem ne priznal niti pravice pasivne volilne pravice, to je unicum, kakor ga ni najti na svetu. Kako neskončno je vendar moral pasti liberalizem na Slovenskem, da je kaj takega mogoče! Mi smo gotovo hudi nasprotniki nemščarskega pl. Detele — in z veseljem bi pozdravili, če bi „Sl. Nar.“ vodil proti njemu boj s tega edino pravega stališča — toda v tako reakcionarstvo, kakor ga propagira „Sl. Nar.“, se ne podamo. Pl. Detela je državljan, kakor dr. Tavčar, in ne velja mu kratiti njegovih pravic. Tak boj je neumen, smešen, v prvi vrsti pa nazadnjaški. To je povedal dr. Tavčarjevi kliki na zadnjem socialno-demokratskem shodu tudi g. Etbil Kristan v obraz. Ali dr. Tavčarja ni mogoče spremeniti, ker ga ni mogoče pomladiti — prespal je trideset let, in ko se je zbudil, ni opazil, da se tresejo roke. A tresejo se mu tako, da mu v najkrajšem času pade želzo iz rok. Senectus ipsa morbus!

— **Pošteno izkoriziral** je gospod kandidat dr. Karl Triller svoj nedeljski govor, najbolj pa je pela pila proti koncu, kajti tu ne najdemo nič več onih golih rok, iz katerih je hotel imeti svoj mandat. Mož je najbrž izpoznal, kako oslarijo je povedal, in rdečilo je neusmiljeno pelo svojo črtajočo pesem po njegovem govoru. Ali vzlic temu, kakor že rečeno, za dr. Trillerja bodo imeli ljubljanski volilci — g o l e r o k e!

— **„Slovenec“** se je zaradi neke notice v našem listu o dr. Šusteršiču sinoči hudo razjezil in pravi, da nam jo je narekovala jeza zaradi velikolaškega shoda. Jeza nas zaradi nezakonitega in surovega vedenja velikolaških klerikalnih voditeljev gotovo ne navdaja, že iz enostavnega razloga ne, ker mora tako razbijanje shoda sko-

dovati le stranki, ki se poslužuje takih nezakonitih, terorističnih sredstev, nikakor pa ne oni, ki je bila žrtev te nezakonitosti in surovega nasilstva.

— **Ljubljancan nam piše:** Kot rojen Ljubljancan sem razen par let vedno prebival v svojem rojstnem kraju, naši beli Ljubljani. Ker sem obrtnik in posestnik, zanimal sem se vedno za domačo politiko, saj je ta merodajna za blagor in srečo našega mesta. Boril sem se kot mladenič v vrstah narodne stranke, ko je v 80. letih v beli Ljubljani stopala na površje, in se še dobro spominjam tedanjih bojev, tudi Jurčiča in dr. Valentina Zarnika. V zadnjih letih pa se nisem več brigal toliko za politiko. Narodna stranka je postala liberalna, kakor so trdili prvaki, čeprav v resnici po mojem trdnem prepričanju ni bila za pravo svobodo. Častile so se osebe, ki so jim drugi začeli tlako delati, in zato je bilo vsako pravo življenje v politiki nemogoče. Prvaki so rinili nekaj ljudi, ki so pred njimi klečeplazili, s silo naprej. Tako so prišli do besede ljudje, ki jih ne poznamo, oni pa ne nas in naših razmer. Gospodarijo nam ljudje, ki so nam tuji ter se hočejo le okoristiti z nami. Zato me v resnici navdaja veselje, da hočejo Ljubljancanje storiti konec ti komandi, in pozdravljam odkrito kandidaturi neodvisnih ljubljanskih kandidatov za deželni zbor gg. dr. Vinka Gregoriča in dr. Vladimira Ravniharja. Oba sta rojena Ljubljancana, kri naše krvi, in sta zrastle med nami gori. Oba sta delavna moža in vrla narodnjaka, poznamo jih od mladih nog. Poznali smo še kot otroci njihova očeta, ki sta delovala med nami v našo korist. Dr. Gregorič je delal na gospodarskem polju vedno s pravo požrtvovalnostjo ter se je že kot mlad mož mnogo trudil za „Narodni dom“, za katerega je tedaj zbiral narod denar. Uklonil se ni nikoli kaki komandi in pozneje delal le na gospodarskem polju pri najrazličnejših podjetjih. Ustanovil je „Društvo hišnih posestnikov ljubljanskih“ ter se je neštevilnokrat zavzemal za njih interese na najrazličnejših krajih, sodeloval je pri družbi „Triglav“ kot soustanovitelj, ustanovil je „Union“, sodeloval pri denarnih zavodih itd. — Dr. Ravnihar je, kolikor se jaz spominjam, bil v „Sokolu“ eden najpožrtvovalnejših bratov in zastopnik pravega sokolstva, bil je v „Glasbeni Matici“, v „Dramatičnem društvu“, „Akademiji“ itd. Oba gospoda kandidata sta neodvisna in zato bosta lahko zastopala koristi svojega rojstnega mesta, bele Ljubljane. Zastopala bosta edino te koristi, ne pa koristi kakšne strankarske komande in sicer proti vsakomur in brez ozira. Ljubljancanje smo siti ošabnosti in gospodstva frakarske, nam usiljene kompanije. Oddahniti se hočemo svobodno. Zato oba neodvisna, res ljubljanska kandidata: „Zivela!“ P.

— **Uredništvu „Narodnega Lista“** priporočimo, da nekoliko paznejše bere naš list, in potem se bo prepričalo, da nismo nikdar imeli namena, komu kaj takega očitati, kakor je ono bralo v članku našega dopisnika g. dr. Š. Radi pa verjamemo, da so gospodje okrog „Našega Lista“ postali v zadnjih časih jako občutljivi in da se čutijo prizadete tudi tedaj, kadar se niti ne misli nanje. Ščasoma so bodo že umirili, in tedaj bodo tudi sami izprevideli, da „Nova Doba“ ni list, ki bi brez povoda komu storil kaj žalega, še manj pa, da bi hote ali vede zavijal resnico. Resnica in pravica je bilo vedno naše geslo in pri tem tudi ostanemo!

— **„Akademija“.** V nedeljo je predaval vseučiliški profesor iz Zagreba dr. Anton Heinz o življenju pod zemljo. G. predavatelj je omenjal, da se ravno naša dpmovina odlikuje tudi v tem oziru. Ves naš slovenski in hrvatski kras je podzemski svet zase, ki hrani svojo bogato fauno in floro. Tako rastlinstvo kakor živalstvo pod zemljo ne tvori kake vrste za se, marveč so to le pavrste na površju zemlje živečih organizmov. Seveda je oblika in življenje teh živali in rastlin pod zemljo prilagodeno spodnjim razmeram. Živali so slepe in gluhe, zato pa je silno razvit tipalni čut. Žive pa le v takem podzemskem svetu, kjer še dobivajo hrane s površja zemlje. Rastlinstvo pogreša svojo zeleno barvo (klorofil). Koncem svojega zanimivega predavanja, ki mu je mnogobrojno občinstvo s paznostjo sledilo, je g. predavatelj še vprašal, bi se li tudi človek mogel prilagoditi takemu podzemskemu življenju. To vprašanje odločno zanikuje. Rudarji, delavci v galiških solninah, ki prežive večino svojega življenja pod zemljo, vedno le stremijo ven iz jame na dan, na sonce, ki je izvor vsega življenja. Dr. Heinz ume s svojim temperamentnim nastopom in oblikovno dovršenim predavanjem vezati slušatelje na se. Zato je občinstvo z živahnim ploskom zahvaljevalo ga. predavatelja z željo, da bi se kmalu zopet povrnil z enako interesantnim predmetom.

— **Na II. državni gimnaziji** je razrednik osmega razreda Nemeč dr. Jauker. Ta ne razume niti besedice našega jezika. Badi tega je staršem osmošolcev nemogoče, da bi se informirali o učnem uspehu svojih sinov. Nemški oni večinoma ne znajo, dr. Jauker pa ne slovenski. In vendar je neobhodno potrebno, da so starši vedno v zvezi z učitelji svojih sinov. Ne razumemo gospoda ravnatelja, kako more dati Nemeču razredništvo tako eminentno važnega razreda, kakor je osma, v kateri se odloči vsa prihodnja usoda učencev. Badi tega prosvedujemo najodločnejše proti temu, in zahtevamo, da se da našim sinovom slovenske učitelje. Prizadeti starši.

— **Društvo tobačnih delavcev in delavk** priredi prihodnjo soboto večer v veliki dvorani „Uniona“ veliko predpustno zabavo, h kateri vse prijatelje slovenskega delavstva vljudo vabi. Nastopijo dekleta v narodni noši. Pri plesu svira društvena godba. Vstopnina 1 K za osebo.

— **Državni zakon proti kužnim boleznim.** V ministristvu za notranje stvari vrše se konference zastopnikov posameznih ministrstev in cele vrste vseučilišnih profesorjev glede ustanovitve državnega zakona proti nalezljivim boleznim. Obenem se bavijo z izpremembo predpisov o razkuževanju. Pri lažjih nalezljivih boleznih, kakor so influenza, ošpice (rbad) itd. v prihodnje ne bo treba desinficirati stanovanj. Ta določba bi imela stopiti v veljavo že s 1. marcem t. l.

— **Nemška šola v Gorici.** Nemci vzdržujejo v Gorici privatno šestrazredno ljudsko šolo, v kateri imajo toliko učencev, da imata prvi in drugi razred vzporednice. Odkar je odprta nova železnica, se število učencev na nemški šoli čedalje bolj množi, kar treba pripisovati vplivu germanizatorične železnične uprave. Tako je postala državna železnica s svojimi višjimi uradniki, katere Slovenci in Lahi s svojimi davki plačujejo novo pomembno sredstvo naše Gorice. Znano je, da je postajni načelnik Wieser sistematično odpuščal slovenske delavce iz železniške službe ter je nadomeščal z Nemci. Tako se dela še dandanes in naši državni poslanci obeh narodnosti složno molče. Nemci si torej zidajo novo večjo šolo, v kateri bode prostora dovolj za celo trumo slovenskih otrok. Šola zida nemška kranjska stavbinska družba. Za stavbinske stroške primanjkuje še 120.000 K. To svoto bodo pa darovali privatniki „Schulverein“ in „Südmark“. Ni dvoma, da bode novo poslopje kmalu pod streho ter da bode s tem zopet postavljen mogočen steber za nemški most do Adrije. In mi? — Mi Slovenci bojkotiramo mestno ljudsko šolo ter ne vidimo, da se nam vsled tega potaljančuje ves slovenski mestni okraj Pod Turnom. Ljudsko šolo si v mestu vzdržujemo na svoje stroške, srednje šole za slovensko in laško prebivalstvo Goriške so pa nemške in škof namerava že v kratkem odpreti še privatno nemško gimnazijo. — V resnici lepše se ne more podpirati prodiranje Nemcev do Adrije!

* **80 oseb zastrupljenih.** Vsled zavžitja pokvarjenega sira je zbolelo v Triborgu 80 oseb, večinoma delavcev iz steklarne. Tovarna je morala vsled te ga ustaviti obrat. Uvedla se je preiskave.

* **Čudna stava.** V Londonu sta sklenila nedavno dva mlada bogata mladeniča — Anglež in Amerikanec — ne navadno stavo. Anglež je namreč stavil pol milijona kron, da bo v desetih letih peš in s krinko na obrazu prepotoval ves svet. Na pot mora odriniti brez denarja, a preživljati se mora s prodajo razglednic in s poročanjem časopisom. Nadaljnji pogoji so, da mora riniti na celem potovanju pred seboj ročni voziček, ne sme nikoli odložiti krinke ter si mora dobiti — ženo.

* **Geometrija pri čebelah.** Čebelini izdelki so pravi čudeži. Prava umetnost je, napraviti celice v satovju tako, da so najpripravnejše ličinkam, a da se vendar prihrani prostor in snov. Za valjčasto ličinko je namreč treba celice v obliki valjca; za stotine, tisoče ličink je treba ravno toliko celic. Valjčaste celice pa bi se ne mogle tako tesno stisniti, da bi med njimi ne nastala praznina. Tedaj ne preostane drugega, kakor celice morajo dobiti obliko prizme s ploščatimi stenami. In ako izmerimo vseh šest kotov celice, vidimo, da bi natančnejše simetrije ne mogel dognati noben geometer.

* **Najhitrejši psi.** Prihodnji mesec se zaključijo na Angleškem vsakoletne pasje dirke, ki so se pričele že jeseni. Psi morajo namreč pokazati svojo brzino na lovu za razno divjačino. Prvi zmagovalec dobi nagrado 10.000 K, drugi 4000, a cela vrsta ostalih odlikovanj skupaj 32.000 kron. Hitrost angleških psov je naravnost neverjetna. Dober pes mora preteči v sekundi 20 m, tedaj v eni uri 70 km. Najboljši konj-dirkač ne preteče več kakor 60 km v uri. Sloveči pes „Monarh“ je pri lovu na zajca pretekel celo 11 km v 9 minutah.

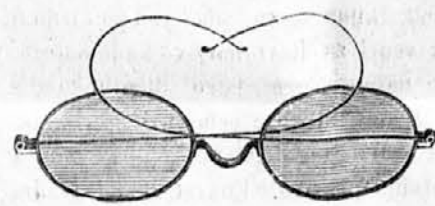
Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda!

Somišljeniki!
Širite in naročajte povsodi „Novo Dobo“! — Zahtevajte list po vseh gostilnah in kavarnah!

Etika in politika.
Predaval v „Akademiji“ dne 24. februarja 1907 g. vseučil docent g. Albert Bazala iz Zagreba.
Ponatisk iz „Nove Dobe“.
Brošura po 30 vin. se dobiva v knjigotržnici g. Lav. Schwentnerja v Ljubljani.

Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 26

priporoča svoj dobro urejeni optični zavod, kakor razna očala, ščipalce, daljnogleda, toplomerje, zrakomerje itd. — Očala in ščipalci se napravijo natančno po zdravniškem receptu.



Velika zaloga rasnih žepnih in sten-skih ur zlatnine in srebrnine. Ceniki za optično blago in separati ceniki ur in zlat-nine se razpoljajo franco.

FRAN JUVAN
posestnik valjčnega mlina v Srednjih Gameljnih nad Ljubljano
priporoča svoje
izvrstne mlinske izdelke.

Dijaški dom

na Poljanski cesti št. 22

sprejma za prihodnji semester še dva dijaka iz nižjih razredov srednjih šol. S prihodnjim šolskim letom se pa zavod razširi in bode na razpolago več prostorov, ki jih je treba pravočasno oskrbeti. Pojasnila daje vodstvo. 3-1



Svojo bogato zalogo

VOZOV

novih in že rabljenih priporoča

izdelovatelj vozov

FRAN VISJAN

v Ljubljani, Rimska cesta št. 11.

Ustanovljeno 1842.

Telefon št. 154.

BRATA EBERL

Tovarna oljnatih barv, lakov in firneža. Slikarija napisov. Dekoracijska, stavbinska in pohištvena pleskarija. Električni obrat.

Prodajalna:

Miklošičeva cesta 6
nasproti hotela „Union“.

Delavnica:

Igriške ulice 6
Ljubljana.

Prva domača dolenska žganjarna
Ivan Rakoše i. dr.

Straža-Toplice

priporoča

Slivovko navadno K 1— lit.	Tropinovec navad. K 1— lit.
III. " 1:10 "	III. " 1:10 "
" II. " 1:30 "	" II. " 1:20 "
I. " 1:50 "	I. " 1:40 "
Drožnik III. " 1:30 "	Brinjevec III. " 1:40 "
" II. " 1:50 "	" II. " 1:80 "
I. " 1:80 "	I. " 2— "

Vinsko žganje (konjak) od 3 do 8 K = 7/10 litra

Specijaliteta „Slovenec“ narodna grenčica narodni liker od K 1:10 do K 1:20 liter.

Destilacija vsakovrstnih najfinejših likerjev od K 1— do K 1:60 liter.

Uvoz in izvoz čajnega ruma od K 1— do K 2— liter i. t. d., i. t. d.

Odpošilja se v steklenicah, zabojih in sodih, ter se prazna nepokvarjena posoda sprejme nazaj v račun in sicer steklenice 10 vin. komad in sodi 5 vin. liter franco Straža-Toplice. Na zahtevo se pošljejo vzorci brezplačno!

Obrtna kreditna zadruga

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

priporoča zlasti obrtnikom pristop k tej zadrugi. Zadržni namen je zlasti obrtnikom preskrbeti kolikor mogoče cen kredit. Vložne vloge obrestuje po 4 1/2 %.

Uradne ure so vsak torek in petek od 11.—12. ure v Zadržni zvezi, Miklošičeva ulica.

Podružnica v Celovcu

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Spljetu

v Ljubljani

Delniška glavnica:
2,000.000 kron.

priporoča promese na komunalne srečke po K 15 1/2, zrebanje 2. marca, glavni dobiček K 300.000.
promese na Tiske srečke a K 7, zrebanje 1. aprila, glavni dobiček K 180.000. Obe promesi skupaj le K 21.

Reservni fond:
200.000 kron.

Rentni davek plačuje banka sama.

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po 4 1/2 %

Rentni davek plačuje banka sama.

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev Hotel. družbe z o. z. Triglav po 500, 1000, 5000 in 10.000 K

Svoji k svojim! Kupujte samo pri narodnih tvrdkah! Trgovci, ne naročajte blaga pri protislovanskih tvrdkah!